NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de lege privind instituirea unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor sustenabile

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de lege privind instituirea unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor sustenabile a fost elaborat de către Ministerul Energiei cu suportul proiectului *„ Tranziția verde în Republica Moldova”* implementat de către Expertise France Group AFD.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Potrivit Programului național de aderare a Republicii Moldova la UE pentru perioada 2025-2029 (actualizat), Clusterul 4. Agenda verde și conectivitate sustenabilă, capitolul 15 „Energie” acțiunea nr. 4, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.818/2025, Republica Moldova și-a asumat transpunerea în cadrul normativ primar a Regulamentului (UE) 2024/1781 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 de instituire a unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică pentru produsele sustenabile, de modificare a Directivei (UE) 2020/1828 și a Regulamentului (UE) 2023/1542 și de abrogare a Directivei 2009/125/CE până în Decembrie 2026.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Prin Legea nr. 151/2014 privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic Republica Moldova a transpus în legislația națională prevederile Directivei 2009/125/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 21 octombrie 2009 de instituire a unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 285 din 31 octombrie 2009. Astfel, în baza Legii nr. 151/2014 menționată mai sus a fost instituit un cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic. Împreună cu Legea nr. 306/2023 privind etichetarea produselor cu impact energetic, a contribuit la reducerea consumului de energie primară și de emisii de CO_2, însă pentru atingerea noilor obiective în domeniul eficienței energetice și de reducere a emisiilor de CO_2, stabilite la nivel național, sunt necesare de întreprins măsuri suplimentare, care cuprind inclusiv domeniul de proiectare ecologică. Este de menționat că în baza Legii nr. 151/2014 privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic Guvernul, în baza Hotărârii Guvernului nr. 750/2016 pentru aprobarea regulamentelor privind cerinţele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic a aprobat 30 de Regulamente prin care a stabilit cerințele de proiectare ecologică pentru produsele cu impact energetic, iar pe parcursul primului trimestru al anului 2026 este planificată aprobarea a încă 4 Regulamente în acest sens. Impactul acestor Regulamente asupra economiei este unul care nu poate fi neglijat, chiar dacă nu există date statistice în acest sens. În lipsa datelor statistice la nivel național, nu este posibil de determinat impactul real al acestor Regulamente sub aspectul economiilor de energie și al reducerii de emisii de CO_2. Cu toate acestea, Comisia Europeană în baza Raportului de

contabilizare a impactului proiectării ecologice elaborat în anul 2023[1] a evaluat rezultatele principale ale aplicării cadrului normativ aferent proiectării ecologice și etichetării energetice.

Conform acestui Raport economiile de energie în consumul total primar de energie la nivelul Uniunii Europene comparativ cu scenariul *Business as usual* sunt de 89 Mtep în anul 2020, 92 Mtep în anul 2022 și 122 Mtep în anul 2030.

Cu referire la reducerea de $CO_{2\ echivalent}$ a fost estimată o reducere comparativ cu scenariul *Business as usual* de 121 milioane tone $CO_{2\ echivalent}$ în anul 2020, 135 milioane tone $CO_{2\ echivalent}$ în anul 2022 și 139 milioane tone $CO_{2\ echivalent}$ în anul 2030, ceea ce constituie cca. 4% din totalul emisiilor de $CO_{2\ echivalent}$ la nivel EU pentru anul 2021 (3312 Mtone $CO_{2\ echivalent}$).

Drept urmare, economiile monetare constituie 0.7% în anul 2022 și 0.9% în anul 2030 comparativ cu consumul intern brut al Uniunii Europene pentru anul 2022 (16.17 trilioane Euro[2]).

Astfel, veniturile din afaceri la nivelul UE au crescut cu 22 miliarde Euro (4%) în anul 2020, 26 miliarde de euro (5%) în anul 2022 și se așteaptă ca în anul 2030 acestea să constituie 16 miliarde euro (3%) comparativ cu scenariul *Business as usual*. Acest fapt a condus la crearea a 323 000 locuri de muncă în 2020, cifră care în anul 2022 au crescut până la 380 000, iar către 2030 aceasta urmând să scadă până la 172 000 , datorită efectului Regulamentului EU din 2023 cu privire la telefoane si tablete care au vizat extinderea perioadei de viață a produselor, ceea ce a condus ca vânzările să scadă cu cca. 22%.

Prin urmare, dacă ar fi să comparăm PIB-ul Republicii Moldova pentru anul 2024, care a constituit 16,8 miliarde Euro[3] cu PIB-ul la nivelul UE pentru anul 2024 care a constituit 17.98 trilioane Euro, putem estima că impactul calculat la nivel EU poate fi considerat ca aplicabil la nivelul Republicii Moldova cu o aproximare de unu la o mie. În plus față de comparația cifrelor PIB, având în vedere că eficacitatea aplicării în Moldova nu va fi aceeași ca și în statele membre ale UE, pentru cazul Republicii Moldova se admite un factor de cauzalitate de 60% la cifrele calculate pentru economiile de energie și reducerea de emisii de $CO_{2\ echivalent}$ la nivel EU.

Totodată, merită de menționat faptul că cadrul UE privind proiectarea ecologică până la începutul anului 2025 a fost transpus parțial în legislația națională, fiind completat în anul 2025 cu un pachet de 21 Regulamente EU, care au actualizat și au completat cadrul național cu alte Regulamente EU care nu erau transpuse. Cu toate aceste, pe parcursul exercițiului de screening a legislației EU în cadrul procesului de aderare la Uniunea Europeană, Ministerul Energiei a mai identificat încă 4 Regulamente EU în domeniul proiectării ecologice și 3 Regulamente EU în domeniul etichetării energetice care urmează a fi transpuse în legislația națională pe parcursul anului 2026.

Astfel, având în vedere faptul că mai mult de jumate dintre Regulamentele EU în domeniul proiectării ecologice au fost transpuse în legislația națională cu o întârziere de cca. 5-10 ani din momentul adoptării acestora la nivelul Uniunii Europene, beneficiile acestora evaluate la nivelul UE pentru anul 2020, 2022 și respectiv 2030 urmează a fi considerate pentru cazul Republicii Moldova începând cu anul 2026, 2028 și respectiv 2035, sau chiar mai rapid având în vedere ponderea produselor importate din statele membre ale UE și pașii pe care îi întreprinde Republica Moldova pentru asigurarea unei integrări accelerate în UE.

[1] https://circabc.europa.eu/ui/group/418195ae-4919-45fa-a959-3b695c9aab28/library/cefbb265-3a07-4cf5-82d1-d47e04e8fdd2/details

[2] https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/NAMA_10_GDP/default/table?lang=en

[3] https://statistica.gov.md/ro/produsul-intern-brut-in-trimestrul-iv-si-anul-2024-9497_61702.html

Prin urmare, având în vedere cele menționate supra, în tabelul de mai jos sunt prezentate datele estimative cu privire la economiile de energie și reducerea de emisii de $CO_{2\ echivalent}$ la nivel EU, comparativ cu Republica Moldova, care au rezultat ca urmare a implementării cadrului normativ aferent proiectării ecologice și etichetării energetice.

Tabelul nr. 1. Datele estimative cu privire la economiile de energie și reducerea de emisii de $CO_{2\ echivalent}$ la nivel EU comparativ cu Republica Moldova, care au rezultat ca urmare a implementării cadrului normativ aferent proiectării ecologice și etichetării energetice*

Indicator	**EU**			**Republica Moldova**		
	2020	**2022**	**2030**	**2026**	**2028**	**2035**
Economii primare de energie, ktep	89 000	92 000	122 000	53,4	55,2	73,2
Economii primare de energie[4], %	6,8	7,07	9,37	1.80	1,86	2,47
Reducerea de emisii de $CO_{2\ echivalent,}$ mii tone	121 000	135 000	139 000	310,5[5]	320,9[5]	425,7[5]
Creșterea veniturilor din afaceri, milioane Euro	22 000	26 000	16 000	13,2	15,6	9,6
Nr de locuri de muncă create, unități	323 000	380 000	172 000	194	228	103

**Notă – Datele din tabelul de mai sus pentru cazul Republicii Moldova sunt obținute ca rezultat al extrapolării datelor la nivel EU din Raportului de contabilizare a impactului proiectării ecologice elaborat în anul 2023*

Chiar dacă consumul de energie electrică din sectorul rezidențial constituie cca. 6% din consumul final de energie[6], produsele cu impact energetic au o pondere importantă în consumul de energie electrică în cadrul unei gospodării casnice. Astfel, aparatele electrocasnice sunt responsabile pentru aproape 70-80% din consumul de energie electrică a unei gospodării.

Cu toate acestea, este de menționat că aceste beneficii sunt obținute doar datorită aplicării cerințelor de proiectare ecologică și etichetare energetică pentru produsele cu impact energetic, însă odată cu extinderea unor astfel de cerințe și pentru alte produse/bunuri aceste beneficii ar crește pe măsura extinderii acestora asupra anumitor grupe de produse/bunuri.

La nivel Uniunii Europene, Directiva 2009/125/CE a reușit, în general, să promoveze eficiența energetică și unele aspecte legate de circularitate ale produselor cu impact energetic, iar abordarea sa axată pe proiectarea ecologică are potențialul de a aborda treptat sustenabilitatea tuturor produselor. Pentru a îndeplini angajamentele asumate în cadrul Pactului verde european, Parlamentul European a considerat oportun ca această abordare să fie extinsă și asupra altor grupe de produse aprobând în acest sens Regulamentul (UE) nr. 2024/1781 din 13 iunie 2024 privind instituirea unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică pentru produsele sustenabile, de modificare a Directivei (UE) 2020/1828 și a Regulamentului (UE) 2023/1542 și de abrogare a Directivei 2009/125/CE.

[4] Calculate ca economii în consumul primar mediu de energie pentru perioada 2019-2021

[5] Calculate cu luarea în considerare a factorului de emisie egal cu 0.500 kg $CO_{2\ echivalent}$/kWh pentru energia electrică consumată din rețelele de distribuție a energiei electrice din Republica Moldova

[6] Balanța energetică pentru anul 2023

Astfel, Regulamentul (UE) nr. 2024/1781, menționat mai sus, se aplică tuturor produselor fizice comercializate pe piața UE, cu excepția unor categorii speciale. Cele mai importante categorii vizate includ:

1. Produse electronice și electrocasnice:

Frigidere, mașini de spălat, televizoare, computere, telefoane mobile, tablete, încărcătoare etc.

2. Textile:

Haine, încălțăminte, materiale textile (inclusiv cele din sectorul industrial sau de mobilier).

3. Mobilier:

Produse din lemn, metal, plastic etc.

4. Produse din fier, oțel, aluminiu;

5. Anvelope;

6. Vopsele, lubrifianți și detergenți;

7. Produse cu conținut de plastic, inclusiv ambalaje sau produse compozite cu plastic;

8. Materiale de construcții:

De ex. izolații, feronerie, uși, ferestre, materiale de acoperiș etc.

Regulamentul nu se aplică:

Alimentelor;

Medicamentelor;

Hrană pentru animale.

Vehiculelor pentru transportul de persoane sau marfă (care au deja reglementări proprii).

Problema principală care impune întreprinderea unor măsuri este existența unui număr mare de produse fizice pentru care nu sunt stabilite cerințe privind proiectarea ecologică, iar drept urmare acestea au un impact negativ asupra mediului ambiant și contravin cu principiile economiei circulare.

Astfel poate fi constatat că produsele fizice plasate pe piață și consumul de energie nu sunt abordate în mod adecvat de cadrul normativ existent privind proiectarea ecologică a produselor cu impact energetic pe piața internă.

Prin urmare, problema principală poate fi divizată în 3 subprobleme, după cum urmează:

Subproblema 1: Proiectarea produselor nu ține seama în mod suficient de impactul asupra mediului pe parcursul ciclului de viață, inclusiv de aspectele legate de circularitate. Drept urmare, produsele sunt înlocuite frecvent, ceea ce implică un consum semnificativ de energie și resurse pentru a produce și distribui produse noi și a elimina cele vechi.

Subproblema 2: Este încă prea dificil pentru agenții economici și cetățeni să facă alegeri durabile în ceea ce privește produsele, având în vedere că lipsesc informațiile relevante și opțiunile accesibile pentru a face acest lucru. Acest lucru duce la pierderea oportunităților de durabilitate, contribuie la o cerere limitată de materiale secundare și creează obstacole în calea adoptării modelelor de afaceri circulare.

Subproblema 3: Aplicarea suboptimă a legislației actuale în materie de proiectare ecologică. Deși legea privind proiectarea ecologică, în general a avut, succes, potențialul său nu este realizat în mod sistematic. Domeniul său de aplicare este în prezent limitat la produsele cu

impact energetic, în timp ce alte produse generează impacturi semnificative asupra mediului. Întârzierile semnificative în adoptarea noilor reglementări privind produsele și lipsa conformității sunt alte probleme cheie care trebuie abordate.

Prin încurajarea îmbunătățirii performanței de mediu a produselor cu impact energetic, proiectul propus spre aprobare are scopul de a contribui la diminuarea ponderii înalte a sărăciei energetice, afectând peste 60% din populație la nivelul anului 2021 conform veniturilor[7] și evitarea inducerii în eroare a consumatorului cu privire la calitatea produselor prin utilizarea de către agenții economici a unor inscripții precum „ecologic", „verde", „eco".

Propunerea legislativă va contribui la asigurarea conformității cerințelor de proiectare cu standardele UE pentru un număr mare de produse cu impact energetic, care în prezent nu sunt reglementate de legislația națională. Aceasta va spori capacitatea Republicii Moldova de a atinge obiectivul național privind neutralitatea climatică și de a preveni impactul negativ asupra mediului înconjurător.

În condițiile onorării obligațiunile asumate de Republica Moldova față de Acordul de la Paris privind schimbările climatice (în continuare - Acordului Climatic de la Paris), ratificat de Republica Moldova prin Legea nr. 78 din 04.05.2017 și Tratatului Comunității Energetice (ENC) (Legea nr.117-XVIII din 23.12.2009), aprobarea proiectului de lege, este o soluție optimă pentru îndeplinirea prevederilor Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană din 2014.

Totodată, în contextul obținerii de către Republica Moldova a statutului de „stat – candidat" pentru aderarea la Uniunea Europeană, ajustarea cadrului normativ național aferent proiectării ecologice la prevederile Regulamentului UE care reglementează acest fapt reprezintă un deziderat.

Ținând cont de faptul că aderarea la UE este unul din cele mai importante obiective ale Guvernului, alinierea cadrului legislativ și normativ al Republicii Moldova la acquis-ul UE este una din premisele pentru aderare. Cadrul UE privind proiectarea ecologică este inclus în mai multe capitole de negociere, inclusiv libera circulație a mărfurilor, mediul și energia. Prin urmare, adoptarea și punerea în aplicare a acestui pachet legislativ va ajuta Guvernul Republicii Moldova să facă un pas înainte către aderarea la UE.

Cu referire la intrarea în vigoare a proiectului de lege este menționat că acesta este prevăzut să intre în vigoare conform prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, cu excepția art. 20 care urmează să intre în vigoare în termen de o lună de la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Acest fapt este argumentat prin faptul că, odată ce Republica Moldova va deveni membru al UE, va avea acces la Registrul Pașapoartelor Digitale ale produselor creat de Comisia Europeană pentru toate statele membre ale UE. Astfel, prevederile art. 15 din Regulamentului UE 2024/1781 ce țin de „Controale vamale referitoare la pașaportul digital al produsului" vor putea fi aplicate doar după ce Serviciul Vamal va avea acces la acest registru. În acest fel, Guvernul va crea premisele necesare pentru a asigura schimbul de date în cadrul ghișeului unic al UE pentru vămi (EU CSW-CERTEX), permițând astfel schimbul automat de informații cu sistemele vamale naționale prin intermediul ghișeului unic vamal ce urmează a fi instituit.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

[7] https://www.undp.org/ro/moldova/publications/raport-privind-evaluarea-saraciei-energetice-si-mecanismelor-de-sustinere-republica-moldova

Obiectivele generale urmărite de proiectul de lege odată cu intrarea în vigoare a acestuia, sunt următoarele:

1. **Creșterea sustenabilității produselor** prin introducerea cerințelor de proiectare ecologică ce vizează durabilitatea, reparabilitatea, reciclabilitatea și eficiența energetică;
2. **Reducerea deșeurilor și a risipei de resurse** prin interzicerea distrugerii anumitor produse de consum și promovarea reutilizării, recondiționării și reciclării;
3. **Implementarea pașaportului digital al produsului**, care să asigure trasabilitatea, accesul la informații privind compoziția și performanța ecologică, sprijinind consumatorii, autoritățile și operatorii economici;
4. **Consolidarea protecției consumatorilor** prin mecanisme de despăgubire în cazul produselor neconforme cu cerințele ecologice;
5. **Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor** prin stimularea inovării tehnologice și adaptarea la standarde europene, ceea ce va facilita accesul pe piața UE;
6. **Dezvoltarea capacităților de supraveghere a pieței** printr-un sistem de monitorizare, raportare și evaluare periodică a impactului cerințelor de proiectare ecologică;
7. **Reducerea emisiilor și a impactului asupra mediului** prin introducerea treptată a cerințelor de performanță ecologică ce urmează a fi aprobate de Guvern;
8. **Creșterea gradului de conștientizare și responsabilizare a consumatorilor și producătorilor** cu privire la impactul produselor asupra mediului și la drepturile/obligațiile lor.

Proiectul de lege privind instituirea unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor sustenabile este structurat după cum urmează:

I. Dispoziții generale

Se stabilește obiectivul legii și domeniul de aplicare, astfel încât aceasta se aplică oricăror bunuri fizice care sunt introduse pe piață sau puse în funcțiune. Totodată, în cadrul prezentului capitol sunt prezentate produsele și bunurile asupra cărora prezenta lege nu se aplică.

Totodată, în sensul proiectului de lege, sunt stabilite o serie de noțiuni aplicabile domeniului de proiectare ecologică pentru produsele sustenabile. La finalul capitolului sunt prezentate prevederi generale cu privire la libera circulație a produselor sustenabile.

II. Cadrul instituţional în domeniul proiectării ecologice aplicabile produselor sustenabile

Cuprinde cadrul instituțional și atribuțiile aferente autorităților și instituților publice care au tangență cu cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor sustenabile, conform domeniilor de competență.

III. Cerințe în materie de proiectare ecologică

Prevede cadrul pentru stabilirea cerințelor specifice prin actele normative ce urmează a fi aprobate de Guvern. Aceste cerințe pot viza durabilitatea, fiabilitatea, reparabilitatea, modernizarea, reutilizarea, reciclabilitatea, eficiența energetică, reducerea substanțelor periculoase și trasabilitatea materialelor.

IV. Pașaportul Digital al Produsului

Reglementează introducerea și funcționarea Pașaportului Digital al Produsului, un instrument digital care conține informații esențiale despre sustenabilitatea și caracteristicile ecologice ale produselor introduse pe piață. Conform prevederilor acestui capitol producătorii și alți agenți economici au obligația de a genera, actualiza și furniza acest pașaport în format electronic. Informațiile din Pașaportului Digital al Produsului trebuie să fie accesibile, interoperabile și protejate corespunzător, în funcție de nivelul de acces stabilit pentru diferite categorii de utilizatori.

V. Etichetele

Prevede că produsele sustenabile pot fi supuse unor cerințe de etichetare clare, integrate în eticheta energetică sau printr-o etichetă separată, pentru a informa corect consumatorii și a evita inducerea lor în eroare.

VI. Stabilirea priorităților, planificarea și consultarea

Stabilește modul de planificare și guvernanță a cerințelor de proiectare ecologică. Acest capitol prevede că Ministerul Mediului elaborează un plan de lucru multianual, aprobat de Guvern care identifică grupele de produse prioritare și aspectele vizate, în baza informațiilor acumulate ca rezultat al participării în cadrul Forumului privind proiectarea ecologică instituit la nivelul Comisei Europene. De asemenea, se recunoaște posibilitatea operatorilor economici de a propune măsuri de autoreglementare ca alternativă voluntară, dacă acestea ating obiectivele regulamentului. În plus, este prevăzută posibilitatea acordării ajutorului pentru IMM-uri, pentru a reduce povara administrativă și a le facilita conformitatea cu cerințele de proiectare ecologică.

VII. Distrugerea produselor de consum nevândute

Stabilește prevenirea distrugerii bunurilor de consum nevândute astfel încât agenții economici sunt obligați să adopte măsuri rezonabile pentru a evita distrugerea produselor nevândute. Conform acestui capitol se impune divulgarea de informații privind cantitatea, greutatea și motivele pentru care produsele nevândute sunt eliminate.

Totodată se stabilește că, pentru anumite categorii (ex. haine, accesorii, încălțăminte), distrugerea acestor produse este interzisă începând cu 19 iulie 2028 (pentru întreprinderile mari). Astfel, este prevăzută și modalitatea de prezentare a informațiilor consolidate privind distrugerea produselor de consum nevândute.

VIII. Obligațiile Agenților Economici

Stabilește obligațiile detaliate ale tuturor actorilor economici implicați în introducerea, distribuția și comercializarea produselor care cad sun incidența cerințelor de proiectare ecologică. Conform prevederilor acestui capitol producătorii trebuie să se asigure că produsele respectă cerințele legale, să întocmească documentația tehnică și declarațiile de conformitate, să ofere pașapoarte digitale și instrucțiuni clare, să monitorizeze conformitatea și să ia măsuri corective în caz de neconformitate.

Importatorii și distribuitorii trebuie să verifice conformitatea produselor, să păstreze documentele și să colaboreze cu autoritățile de supraveghere a pieței, iar comercianții trebuie să ofere clienților acces la informații complete, inclusiv la etichete și pașapoarte digitale. Furnizorii de servicii de logistică, piețe online și alți actori din lanțul de aprovizionare au obligația de a asigura condiții adecvate de depozitare și comunicare a informațiilor, de a coopera cu autoritățile de supraveghere a pieței și de a furniza date relevante pentru monitorizare și raportare.

În ansamblu, acest capitol cuprinde prevederi care urmează să garanteze conformitatea produselor, transparența informațiilor și responsabilitatea tuturor participanților din lanțul de aprovizionare.

IX. Conformitatea produselor

Acest capitol reglementează modalitățile prin care produsele trebuie testate, măsurate și evaluate pentru a demonstra conformitatea cu cerințele de proiectare ecologică și alte norme legale. În cadrul acestui capitol sunt stabilite standardele și metodele acceptate, reguli privind evitarea manipulării rezultatelor testelor sau degradarea performanței produselor, precum și principiile prezumției de conformitate. Se reglementează și procedurile de evaluare a conformității, declarația UE de conformitate și aplicarea marcajului CE, cu scopul de a asigura transparență, responsabilitate a producătorilor și protecția consumatorului, reducând în același timp sarcina administrativă pentru agenții economici. Capitolul cuprinde și reguli privind accesibilitatea instrumentelor digitale și coerența marcajelor aplicate produselor.

X. Notificarea organismelor de evaluare a conformității

Acest capitol reglementează modul în care organismele de evaluare a conformității sunt notificate, operate și monitorizate în Republica Moldova. Sunt stabilite procedurile prin care Centrul Național de Acreditare (MOLDAC) și autoritățile cu funcții de reglementare notifică Comisia Europeană și celelalte state membre UE cu privire la organismele autorizate, asigurând independența, imparțialitatea și competența tehnică a acestora. Se detaliază cerințele pentru personal, infrastructură, responsabilitatea în cazul subcontractării sau filialelor și obligațiile operaționale și de informare ale organismelor notificate. Totodată, sunt prevăzute mecanisme pentru modificarea, suspendarea sau retragerea notificării, coordonarea între organismele notificate și schimbul de experiență cu autoritățile europene, asigurând armonizarea evaluării conformității produselor și protecția intereselor publice și ale consumatorilor.

XI. Stimulente

Acest capitol reglementează stimulentele guvernamentale și achizițiile publice verzi pentru produsele care respectă cerințele de proiectare ecologică. Este prevăzută posibilitatea ca Guvernul să poată acorda stimulente pentru produsele cu cele mai înalte clase de performanță sau cu eticheta UE ecologică, în special pentru produsele cu impact energetic sau pneuri, în funcție de clasele de eficiență relevante. În ceea ce privește achizițiile publice, este indicat că autoritățile contractante trebuie să stabilească cerințe minime pentru a încuraja cumpărarea de produse ecologice, bazându-se pe performanțele superioare disponibile și pe criterii de atribuire care să asigure că cel puțin jumătate din achizițiile anuale vizează produsele cele mai sustenabile din punct de vedere ecologic.

XII. Supravegherea pieței

Acest capitol reglementează activitățile care urmează a fi planificate în Programul național de supraveghere a pieței pentru produsele supuse cerințelor de proiectare ecologică. Astfel, este prevăzut că Programul național menționat trebuie să includă controale fizice și de laborator pentru produsele prioritare, stabilite pe baza unor criterii obiective precum nivelul de neconformitate, impactul asupra mediului, reclamațiile consumatorilor și numărul de produse și agenți economici relevanți.
Totodată, în cadrul acestui capitol este prevăzut că autoritățile de supraveghere a pieței au dreptul să recupereze costurile inspecțiilor în caz de neconformitate și sunt obligate să raporteze periodic informații despre controale, sancțiuni și priorități, inclusiv prin rapoarte publice și analiză comparativă.

Este stipulată modalitatea de supraveghere a pieței care prevede că aceasta se realizează prin cooperare națională și europeană, asigurând coordonarea, sprijinul și armonizarea procedurilor între autorități.

XIII. Proceduri de salvgardare

Acest capitol reglementează procedurile aplicabile produselor care prezintă riscuri sau neconformități pe piața națională. În cadrul acestuia se stabilește modul în care autoritățile de supraveghere a pieței evaluează riscul produselor, solicită măsuri corective de la agenții economici și, dacă acestea nu sunt respectate, pot lua măsuri provizorii precum restricționarea, interzicerea sau retragerea produsului de pe piață, informând Comisia Europeană și celelalte state membre. Totodată acest capitol cuprinde prevederi care se referă la neconformitățile formale, cum ar fi marcajul CE incorect sau lipsa declarației de conformitate, și prevede că autoritățile trebuie să solicite remedierea acestora, iar în caz de persistare, să interzică sau să retragă produsul de pe piață. În ansamblu, acest capitol asigură protecția consumatorilor și respectarea cerințelor legale pentru produsele puse pe piață.

XIV. Dispoziții finale și tranzitorii

Acest capitol reglementează aspecte legate de monitorizarea, evaluarea, responsabilitatea și aplicării prezentului proiectului de lege. Totodată se stabilește responsabilitatea legală a producătorilor, importatorilor sau prestatorilor de servicii de logistică pentru daunele suferite de consumatori din cauza neconformității produselor cu cerințele de proiectare ecologică.
Spre finalul acestui capitol sunt incluse norme care prevăd abrogarea Legii nr. 151/2014 privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic și stabilește data intrării în vigoare a prezentului proiect de lege.

Proiectul de lege privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor sustenabile mai conține și un set de X anexe, care includ:

Anexa nr. 1 - Parametrii produsului;

Definește parametrii de produs care pot fi folosiți individual sau combinat pentru a îmbunătăți aspectele ecologice ale produselor.

Anexa nr. 2 - Procedura de definire a cerințelor de performanță

Reglementează procedura metodologică pentru a stabili cerințe de performanță ecologică verificabile, proporționale și bazate pe dovezi, astfel încât produsele să devină mai sustenabile și să fie conforme cu principiile economiei circulare

Anexa nr.3 - Pașaportul digital al produsului

Stabilește crearea unui pașaport digital pentru fiecare produs, care furnizează informații transparente despre materialele, performanța ecologică, reparabilitatea și reciclabilitatea acestuia, pentru a sprijini supravegherea pieței și economia circulară.

Anexa nr. 4 - Controlul intern al producției (Modulul A)

Reglementează procedurile prin care producătorul își asumă responsabilitatea pentru conformitatea produselor cu cerințele aplicabile, bazându-se pe controlul intern al proceselor de fabricație și documentația tehnică, fără implicarea directă a unui organism notificat. Practic, aceasta stabilește modul în care producătorul poate demonstra că produsele sale respectă normele prin propriile verificări și înregistrări interne.

Anexa nr. 5 - Declarația de conformitate UE

Reglementează documentul prin care producătorul, importatorul sau reprezentantul autorizat declară oficial că un produs respectă toate cerințele relevante ale legislației UE aplicabile, inclusiv cerințele de proiectare ecologică sau de siguranță. Aceasta include informațiile obligatorii pe care trebuie să le conțină declarația, precum identificarea produsului, referințele legislative, numele și adresa producătorului și, după caz, detalii despre organismele implicate în evaluarea conformității. Practic, servește ca garanție legală și formală a conformității produsului cu normele UE.

Anexa nr. 6 - Criterii pentru măsurile de autoreglementare

Reglementează principiile și criteriile pe care trebuie să le respecte agenții economici, asociațiile sau entitățile care stabilesc măsuri voluntare de autoreglementare pentru produsele sau serviciile lor, astfel încât acestea să contribuie la respectarea cerințelor de performanță și sustenabilitate stabilite de legislația Republicii Moldova. Aceasta stabilește aspecte precum obiectivele măsurilor, transparența procesului, monitorizarea conformității și modalitățile de raportare, asigurând astfel că autoreglementarea are eficacitate, credibilitate și relevanță pentru piața Republicii Moldova și cea a UE.

Anexa nr.7 - Produse de consum a căror distrugere de către agenții economici este interzisă

Reglementează lista de produse de consum pentru care agenții economici nu au voie să procedeze la distrugere deliberată, în scopul protecției resurselor, reducerii risipei și promovării sustenabilității. Aceasta stabilește categorii de produse care trebuie să fie reutilizate, reciclate sau gestionate prin alte metode care previn eliminarea lor inutilă, asigurând astfel o economie circulară și respectarea principiilor ecologice.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Lipsa de acțiune în acest domeniu ar conduce la nerealizarea obiectivelor dezvoltării durabile reglementate în Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, inclusiv ODD 7 Energie accesibilă și curată”; ODD 12 - consum şi producție responsabile și ODD 13- acțiune climatică, care sunt fundamentale pentru realizarea tuturor celor 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă.

Astfel, nu a fost identificată o altă opțiune alternativă, accentul fiind pus pe necesitatea respectării angajamentelor asumate de Republica Moldova.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul de lege va avea impact asupra mai multor domenii aferente sectorului public, după cum urmează:

Achiziții publice mai sustenabile

Autoritățile publice vor trebui să introducă criterii ecologice și de eficiență energetică în licitațiile publice. Aceasta înseamnă că vor trebui să includă în evaluarea ofertelor nu doar prețul, ci și impactul ecologic al produsului sau serviciului achiziționat, lucru care este prevăzut inclusiv de legea nr.131/2015 privind achizițiile publice. Acest fapt trebuie considerat de către toate instituțiile și autoritățile publice atunci când își planifică cheltuielile pentru achiziții de produse cu impact ecologic, astfel încât să fie alocate bugetele corespunzătoare.

Promovarea economiei circulare

Sectorul public va trebui să susțină inițiativele de reciclare și reutilizare a produselor la sfârșitul ciclului lor de viață, iar acest lucru va influența reglementările privind reciclarea și procesarea

deșeurilor. Acest fapt deja a fost inițiat prin implementarea reglementărilor care vizează responsabilitățile extinse ale producătorului menționate în art. 12 din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile.

Monitorizarea și raportarea performanței ecologice

Autoritățile publice vor fi implicate în urmărirea implementării cerințelor de proiectare ecologice în rândul agenților economici și al consumatorilor, și vor trebui să raporteze progrese către instituțiile europene.

De asemenea, în anumite cazuri, sectorul public va fi responsabil pentru monitorizarea respectării cerințelor de eficiență energetică și trasabilitatea produselor prin intermediul pașapoartelor digitale în diverse sectoare.

Educarea și informarea consumatorilor

Sectorul public va avea un rol activ în educarea și informarea consumatorilor cu privire la produsele mai eficiente energetic, avantajele acestora și modul în care pot contribui la reducerea impactului ecologic prin achiziții publice responsabile.

În plus, autoritățile vor trebui să sprijine inițiativele de reciclare și să încurajeze populația să adopte comportamente mai sustenabile, atât în privința consumului, cât și în ceea ce privește gestionarea deșeurilor.

Totodată, merită de menționat faptul că proiectul propus spre aprobare, prevede careva atribuții atât pentru autoritățile cu funcții de reglementare cât și pentru cele de evaluare a conformității și supraveghere a pieței, care urmează a fi asigurate de cadrul instituțional existent.

Va fi necesară creșterea capacităților acestor instituții, dar acest fapt urmează a fi asigurat prin delegarea specialiștilor pentru participarea la Forumul privind proiectarea ecologică precum și în cadrul ședințelor grupelor de experți ai statelor membre ale Uniunii Europene, conform prevederilor art. 24 și art. 25 din proiectul de lege.

Totodată, autoritățile vizate de proiectul de lege ar putea solicita, în funcție de necesitățile identificate, participarea în cadrul trainingurilor, vizitelor de studii prin aplicarea la proiectele de asistență tehnică ale Uniunii Europene cum ar fi TAIEX, Twinning, etc.

În concluzie este de menționat că proiectul de lege va aduce o serie de provocări și oportunități pentru sectorul public. Autoritățile publice vor trebui să adopte măsuri de achiziții mai ecologice, să implementeze politici mai eficiente de reciclare, să sprijine inovația durabilă și să se asigure că produsele achiziționate respectă cerințele de eficiență energetică. De asemenea, sectorul public va avea un rol important în educarea și informația consumatorilor pentru a sprijini tranziția către o economie mai verde și mai durabilă.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul de lege nu presupune alocarea mijloacelor financiare suplimentare de la bugetul de stat. Este de menționat că proiectul de lege prevede îmbunătățirea profilului de conformitate și de performanță al produselor sustenabile ce urmează a fi plasate pe piață, ceea ce va crea un impact pozitiv la nivel întregii economii naționale. Când produsele sustenabile, inclusiv cele cu impact energetic consumă mai multă energie (chiar și apa și alte resurse) decât a fost preconizat la etapa de proiectare, atunci consumul extra neașteptat va genera o povară suplimentară asupra economiei naționale.
Beneficiile energetice și reducerile de $CO_{2\ echivalent}$, vizează un orizont de timp de cca. 10 ani și vor începe să apară odată cu aprobarea de către Guvern a actelor normative pentru stabilirea unor cerințe în materie de proiectare ecologică pentru produsele durabile care cad sub incidența proiectului de lege, pe măsură ce acestea vor fi aprobate la nivelul UE.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Este de menționat că până la moment toate produsele cu impact energetic supuse cerințelor privind proiectarea ecologică și etichetarea energetică sunt complet importate și nu există niciun producător local al acestor produse în Moldova, însă odată cu extinderea listei și către alte categorii de produse, conform descrierilor de la punctul **2.2** din prezenta notă, Guvernul urmează ca după adoptarea de către Parlament a prezentului proiect de lege să stabilească cerințe de proiectare ecologică pentru aceste produse, fapt ce va avea un impact și asupra producătorilor locali de aceste produse, care vor trebui să asigure conformitate acestor produse cu cerințele de proiectare ecologică care urmează a fi stabilite.

Este de menționat că conform informațiilor disponibile Comisia Europeană urmează să stabilească cerințe de proiectare ecologică prioritar pentru următoarele grupe de produse: textile/îmbrăcămintea, fier și oțel, aluminiu, mobilier și anvelope, produse chimice, lubrifianți, vopsea, detergenți, produse cu impact energetic, produse din domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor și alte produse electronice.

Prin urmare, odată cu aprobarea de către Comisia Europeană a Regulamentelor cu privire la stabilirea cerințelor de proiectare ecologică pentru produsele sus menționate, acestea urmează a fi transpuse în legislația națională.

Conform informațiilor statistice ponderea producției industriale fabricare a acestor produse în totalul producției din sectorul industrial al Republicii Moldova constituie cca. 3.1-3.3% pentru produsele textile și articole de îmbrăcăminte și 3.5% pentru fabricarea de mobilă. Totodată, din tabelul nr. 3 de mai jos poate fi observat că din toate produsele care cad sub incidența prezentului proiect de lege, produsele textile, articolele de îmbrăcăminte precum și produsele din cauciuc și mase plastice au cea mai mare pondere în valoarea producției fabricate din industria prelucrătoare.

Tabelul nr. 3. Valoarea producției industriale fabricate și livrate, în prețuri curente, pe tipuri de activități economice, în anul 2024 (sursa BNS - https://statbank.statistica.md/)

	Valoarea producției fabricate		**Valoarea producției livrate**	
	mil. lei	**ponderea în total industrie, %**	**mil. lei**	**ponderea livrărilor pe piața externă, %**
INDUSTRIE – TOTAL	**85958.0**	**100.0**	**82561.9**	**32.9**
INDUSTRIA EXTRACTIVĂ	1470.5	1.7	1379.7	3.0
INDUSTRIA PRELUCRĂTOARE	71683.8	83.4	68713.4	38.8
Industria alimentara	24596.9	28.6	24075.9	18.6
Producția, prelucrarea și conservarea cărnii și a produselor din carne	7767.4	9.0	6751.5	0.7
Prelucrarea și conservarea peștelui, crustaceelor și moluștelor	911.0	1.1	962.0	0.2
Prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor	3528.3	4.1	3828.9	72.5
Fabricarea uleiurilor și a grăsimilor vegetale și animale	1911.0	2.2	2033.6	34.7
Fabricarea produselor lactate	3271.3	3.8	3208.2	6.1
Fabricarea produselor de morărit, a amidonului și produselor din amidon	822.9	1.0	664.1	25.6

Fabricarea produselor de brutărie și a produselor făinoase	4221.4	4.9	4024.2	9.0
Fabricarea altor produse alimentare (inclusiv zahăr)	1932.7	2.3	2494.4	8.5
Fabricarea preparatelor pentru hrana animalelor	230.9	0.3	109.0	1.8
Fabricarea băuturilor	7635.4	8.9	7605.0	47.7
Fabricarea produselor textile	**2632.7**	**3.1**	**2591.7**	**86.7**
Fabricarea de articole de îmbrăcăminte	**2828.2**	**3.3**	**2798.0**	**68.6**
Tăbăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțăminte; prepararea și vopsirea blănurilor	341.5	0.4	355.5	60.8
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite	776.8	0.9	745.0	33.6
Fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie	1146.5	1.3	1042.4	26.5
Tipărire și reproducerea pe suporți a înregistrărilor	629.7	0.7	599.5	5.5
Fabricarea substanțelor și a produselor chimice	2393.9	2.8	2094.4	38.2
Fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice	998.6	1.2	973.4	50.5
Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice	**3070.6**	**3.6**	**2981.4**	**30.8**
Producția altor produse din minerale nemetalifere	7656.4	8.9	6530.5	22.1
Industria metalurgică	468.4	0.5	451.4	37.7
Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații	3087.5	3.6	2948.6	20.9
Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice	548.9	0.6	529.8	88.6
Fabricarea echipamentelor electrice	444.0	0.5	460.2	84.9
Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.[4]	542.5	0.6	528.1	28.3
Fabricarea autovehiculelor, a remorcilor și semiremorcilor	7240.5	8.4	7221.7	98.4
Fabricarea de mobilă	**3041.4**	**3.5**	**2881.9**	**23.0**
Alte activități industriale n.c.a.	618.4	0.7	574.3	46.2
Repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor	721.8	0.8	459.0	18.9
PRODUCȚIA ȘI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICĂ ȘI TERMICĂ, GAZE, APĂ CALDĂ ȘI AER CONDIȚIONAT	10626.4	12.4	10398.6	1.5
DISTRIBUȚIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DEȘEURILOR, ACTIVITĂȚI DE DECONTAMINARE	2177.3	2.5	2070.2	15.4

Astfel, având în vedere cele menționate mai sus primii agenți economici care vor fi afectați de prevederile prezentului proiect de lege sunt producătorii de produsele textile, articole de îmbrăcăminte și fabricarea de mobilă, urmând ca ulterior proiectul de lege să aibă impact și asupra agenților economici care produc produse cu impact energetic pentru care urmează a fi stabilite de către Guvern cerințe în materie de proiectare ecologică.

Prin urmare, agenții economici locali vor trebui să se conformeze unor cerințe noi, să gestioneze careva riscuri și provocări care vor conduce la obținerea și a anumitor oportunități, după cum urmează:

Obligații noi:

1. Cerințe de eficiență energetică:

Producătorii locali vor trebui să respecte reglementările de eficiență energetică. Aceasta va impune ajustări la designul și fabricarea produselor.

2. Obligația de a furniza informații transparente:

Agenții economici locali vor fi obligați să furnizeze informații clare despre eficiența energetică a produsului, inclusiv prin pașaportul digital. Aceasta va implica o transparență mai mare în ceea ce privește performanțele energetice și impactul ecologic al produsului.

3. Conformarea cu standarde mai stricte de proiectare:

Agenții economici locali vor trebui să îmbunătățească designul produselor pentru a le face mai eficiente energetic. Aceasta poate include investiții în tehnologii mai avansate, dar și cercetări și dezvoltare pentru a crea produse mai eficiente.

4. Costuri de conformare:

Producătorii locali vor avea costuri suplimentare pentru a implementa noile reglementări de eficiență energetică, mai ales în ceea ce privește cercetarea și dezvoltarea de noi tehnologii.

5. Promovarea și marketingul ecologic:

Agenții economici vor avea oportunitatea de a se diferenția pe piață prin promovarea eficienței energetice și sustenabilității produselor lor. Acest lucru poate atrage consumatori conștienți de mediu, care doresc produse mai „verzi”.

6. Reducerea deșeurilor electronice:

Producătorii locali vor trebui să ia în considerare reciclabilitatea și reducerea deșeurilor la sfârșitul ciclului de viață al produsului, ceea ce poate implica investiții suplimentare în designul și procesul de fabricație.

Riscuri și provocări:

1. Costuri mai mari de producție:

Inițial, investițiile în tehnologiile care permit îmbunătățirea durabilității pot duce la creșterea costurilor de producție. Aceste costuri vor putea fi transferate către consumatori, făcând produsele mai scumpe.

2. Dificultăți pentru micii producători:

Producătorii locali mici ar putea întâmpina dificultăți financiare în respectarea reglementărilor, mai ales dacă nu au resursele necesare pentru cercetare și dezvoltare. Acesta poate duce la o concentrare mai mare în piață și la dispariția unor mici jucători. Cu toate acestea această provocare urmează a fi în atenția Guvernului, care conform prevederilor art. 65 din proiectul de lege poate acorda stimulente pentru produsele asupra cărora sunt stabilite cerințe în materie de proiectare ecologică.

De exemplu, la moment prin intermediul programelor de finanțare aprobate de Guvern și implementate de către Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului agenții economii

mici și mijlocii beneficiază de suport pentru creșterea competitivității și încadrarea acestora în lanțurile valorice.

Prin urmare, prezentul proiect de lege aduce și oportunități pentru agenții economici, după cum urmează:

Oportunități:

1. Inovație și noi produse:

Producătorii locali care investesc în tehnologii mai eficiente energetic pot beneficia de pe urma inovației. De exemplu, dezvoltarea de produse durabile ar putea atrage o nouă bază de clienți care sunt orientați spre produse durabile.

2. Extinderea pieței pentru produse ecologice:

Tot mai mulți consumatori sunt conștienți de impactul lor asupra mediului și preferă produsele ecologice. Agenții economici locali care îndeplinesc cerințele ecologice vor avea un avantaj competitiv pe piața UE.

Cu referire la agenții economici care plasează pe piață produse importate este de menționat că aceștia vor fi dependenți de conformitatea sau neconformitatea produselor fabricate și a conformității evaluate în afara Republicii Moldova.

Astfel, pentru aceste cazuri costurile agenților economici se vor limita la cheltuielile organizaționale, precum, identificarea producătorilor care produc produse conform cerințelor în materie de proiectare ecologică.

În concluzie merită de menționat că Agenții economici, deși vor întâmpina provocări în implementarea noilor reglementări prevăzute de proiectul de lege, vor avea și oportunități de a se diferenția prin inovație și sustenabilitate, ajungând la o piață din ce în ce mai conștientă de mediul înconjurător.

4.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul de lege introduce obligații de colectare și publicare a unor seturi extinse de date despre produse, iar o parte dintre acestea pot interacționa indirect cu date personale, mai ales în ceea ce privește identificarea agenților economici.

Cu toate acestea proiectul de lege nu cuprinde careva norme care ar avea drept scop colectarea de date personale, dar instituie sisteme digitale de date (pașaport digital al produsului), implică identificarea unică a agenților economici (producători, importatori, reprezentanți autorizați etc.), și prevede acces public la o parte din aceste date odată cu includerea acestor informații în Registrul pașapoartelor digitale ale produselor, în cazul în care produsele durabile produse local vor si exportate către statele membre ale UE.

În concluzie putem menționa că proiectul de lege nu are ca obiect colectarea de date personale însă poate implica prelucrarea limitată a unor date cu caracter personal, conform descrierilor de mai sus, iar acest fapt va fi efectuat în conformitate cu prevederile Legii nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul de lege are un impact pozitiv asupra echității și egalității de gen, după cum urmează:

1. Crearea de locuri de muncă „verzi” și noi competențe – acest fapt presupune că implementarea cerințelor de proiectare ecologică va genera noi locuri de muncă în reciclare, reparații, gestionarea datelor din pașapoartele digitale ale produselor, certificare

și consultanță ecologică. Aceste domenii oferă oportunități pentru implicarea femeilor, în special în sectoare digitale și administrative.

2. Acces egal la informație și transparență – acest fapt va fi asigurat prin intermediul pașaportului digital al produsului, care oferă acces egal la informații despre produse, inclusiv pentru consumatorii vulnerabili. Totodată va fi promovată puterea de decizie informată — de regulă femeile sunt principalii decidenți de achiziție în gospodării, astfel încât accesul la informații despre durabilitate și siguranță are un efect pozitiv indirect asupra echității de gen.
3. Reducerea expunerii la riscuri de mediu și sănătate - prin scăderea poluării industriale și a deșeurilor periculoase, scade expunerea comunităților vulnerabile (unde femeile și copiii sunt afectați în mod disproporționat).
4. Promovarea incluziunii în educație și formare - măsurile de formare profesională necesare pentru implementarea regulamentului pot fi adaptate pentru a include programe dedicate femeilor și grupurilor subreprezentate. De exemplu: programele UE „Women in Green Jobs", „Digital Europe" – pot fi extinse în Moldova prin cooperare.

În concluzie este de menționat că un proiectul de lege va avea un impact pozitiv asupra echității și egalității de gen, prin crearea de noi oportunități de angajare în economia verde, creșterea accesului egal la informații despre produse și reducerea riscurilor de mediu care afectează disproporționat femeile. Totuși, pentru a evita posibile dezechilibre — precum accesul inegal la competențe digitale sau dificultăți pentru întreprinderile mici conduse de femei — va fi necesară integrarea perspectivei de gen în politicile de implementare și asigurarea unui sprijin echitabil pentru formare și adaptare.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul de lege va avea un impact pozitiv direct și indirect asupra mediului, prin schimbarea modului în care sunt proiectate, fabricate și gestionate produsele care cad sub incidența prezentului proiect de lege.

Impactul pozitiv direct cuprinde următoarele domenii:

1. *Reducerea deșeurilor și a poluării industriale* – presupune că producătorii locali vor trebui să proiecteze produse durabile și ușor de reciclat fapt ce va contribui la scăderea cantității de deșeuri generate, reducerea depozitării necontrolate a acestora și respectiv la stimularea economiei circulare (reutilizare, reparație, reciclare). Toate acestea vor avea ca impact reducerea cu 10–20% a deșeurilor industriale și menajere în 5–7 ani, dacă măsurile sunt aplicate coerent.

2. Creșterea eficienței energetice a resurselor – presupune că produsele durabile vor consuma mai puțină energie și apă, iar producătorii locali de astfel de produse vor fi motivați să își optimizeze procesele. Totodată, vor fi reduse pierderile de resurse minerale și metale rare prin reutilizarea și reciclarea acestora. Toate acestea vor avea ca impact reducerea intensității energetice a producției și a consumului de energie la nivel de produs final cu până la 10–15%.

3. Reducerea emisiilor de CO_2 și a amprentei ecologice – presupune o proiectare ecologică cu o perioadă de viață mai mare a produselor fapt ce va rezulta în reducerea necesității producerii de produse noi. Pentru industriile materiale (textile, construcții, aparate electronice) aceasta înseamnă mai puține emisii din extracție, transport și fabricație. Toate acestea vor avea ca impact scăderea emisiilor totale de CO_2 asociate produselor cu 5–10% la nivel național (în scenariu realist, pe termen mediu);

4. Crearea unui sistem informativ de trasabilitate ecologică – introducerea pașaportului digital pentru produsele durabile va permite urmărirea impactului de mediu pentru

fiecare produs. Acest fapt va facilita colectarea datelor despre materiale, reparații și reciclare, raportarea mai precisă cu privire la sustenabilitatea produselor și respectiv va contribui la combaterea produselor neconforme. Toate acestea vor avea ca impact creșterea transparenței și responsabilității ecologice în lanțul valoric.

La estimarea impactelor prezentate mai sus a fost analizate studiile, analizele disponibile la nivel EU realizate de Comisia Europeană și alte instituții din statele membre ale UE care au stat la baza analizei impactului de reglementare a Regulamentului nr. 2024/1781 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 privind instituirea unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică pentru produsele sustenabile, de modificare a Directivei (UE) 2020/1828 și a Regulamentului (UE) 2023/1542 și de abrogare a Directivei 2009/125/CE, precum și alte rapoarte, analize aferente Republicii Moldova (de ex. SwitchToGreen, World Bank CCDR), cu luarea în considerare inclusiv a faptului că Republica Moldova este o țară în curs de dezvoltare cu o industrie slab dezvoltată.

Cu referire la impactul indirect acesta va putea fi simțit pe termen mediu și lung, după cum urmează: industria locală va putea beneficia de investiții în tehnologii curate iar produsele vor putea fi certificate ecologic, consumatorii își vor schimba comportamentul de consum prin alegerea produselor durabile, va crește colaborarea dintre mediul de afaceri și universități pe aspectele ce țin de proiectarea ecologică și produsele durabile.

În concluzie merită de menționat că proiectul de lege are un impact de mediu preponderent pozitiv prin reducerea deșeurilor și a poluărilor din sectorul industrial, scăderea emisiilor de $CO_{2\ echivalent}$, îmbunătățirea eficienței resurselor și a energiei și promovarea economiei circulare.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Beneficiile rezultate din ameliorarea continuă a impactului produselor sustenabile asupra mediului vor contribui la alinierea Republicii Moldova la cele mai recente inovații științifice și tehnologice în domeniul produselor cu impact energetic. De asemenea, va facilita înlocuirea acestor produse cu alternative mai durabile din punct de vedere energetic și al impactului asupra mediului.
În concluzie, consumatorii vor beneficia de produse durabile și mai eficiente din punct de vedere energetic, care vor reduce costurile pe termen lung, vor sprijini obiectivele ecologice și dezvoltarea economiei circulare. Vor fi create noi oportunități pentru domeniul de cercetare și inovare, iar promovarea produselor durabile va avea impact pozitiv inclusiv asupra competitivității, dezvoltării tehnologice și digitalizării, a comerțului, sănătății și sistemului de sănătate

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Cadrul general al Uniunii Europene pentru proiectarea ecologică este constituit din Directiva-umbrelă 2009/125/EC de instituire a unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic, inclusiv produsele pentru utilizare casnică, profesională și comercială. Această Directiva a fost transpusă în Legea nr. 151/2014 privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic.
Prin intermediul prezentului proiect de lege are loc transpunerea parțială a Regulamentului (UE) nr. 2024/1781 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 privind

instituirea unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică pentru produsele sustenabile, de modificare a Directivei (UE) 2020/1828 și a Regulamentului (UE) 2023/1542 și de abrogare a Directivei 2009/125/CE.
Astfel, odată cu adoptarea proiectului de lege privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor sustenabile urmează a fi abrogată legea nr. 151/2014 privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic.
Gradul de transpunere a fiecărui articol din Regulamentul sus menționat poate fi vizualizat în tabelul de concordanță elaborat în acest sens, care urmează fi supus expertizei de compatibilitate cu Legislația UE.
Transpunerea are caracter parțial, întrucât nu sunt preluate prevederile care se aplică exclusiv instituțiilor Uniunii Europene, iar unele articole urmează a fi transpuse prin completarea altor acte normative primare, conform comentariilor din tabelul de concordanță. Termenele prevăzute de Regulamentul UE sunt ajustate în funcție de perioada de transpunere la nivel național. Ținând cont că aprobarea actului normativ național este preconizată pentru anul 2026, se stabilesc alte termene de aplicare, pentru a asigura o perioadă de tranziție adecvată.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul de lege privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor sustenabile transpune parțial Regulamentul (UE) nr. 2024/1781 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 privind instituirea unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică pentru produsele sustenabile, de modificare a Directivei (UE) 2020/1828 și a Regulamentului (UE) 2023/1542 și de abrogare a Directivei 2009/125/CE, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 2024/1781 din 28 iunie 2024 (CELEX: 02024R1781)

Prin urmare, în condițiile obținerii statutului de țară candidat pentru aderarea la Uniunea Europeană (UE), Republica Moldova are obligația de a transpune la nivel național acquis-ul comunitar, care cuprinde inclusiv Regulamentul care este transpus prin proiectul de lege.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului de lege a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Energiei, compartimentul „Transparență decizională, consultări publice” și pe portalul guvernamental.

https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15250

Având în vedere faptul că proiectul de lege este unul complex și presupune stabilirea cerințelor de proiectare ecologică pentru mai multe produse sustenabile, care depășește domeniile de competență atribuite Ministerului Energiei, acesta a fost expediat spre consultare și avizare prealabilă în adresa următoarelor autorități și instituții publice: Ministerul Mediului, Ministerul Finanțelor, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Agenția Guvernare Electronică, Serviciul Tehnologia Informației și Securitatea Cibernetică.

Totodată Ministerul a organizat ședințe de lucru cu reprezentanții autorităților/instituțiilor sus menționate precum și cu Comisia Europeană, în cadrul cărora a fost discutate și agreate aspectele ce țin de Registrul pașapoartelor digitale care urmează a fi instituit de către Comisia Europeană.

Totodată, în cadrul ședinței cu Comisia Europeană organizată în data de 05.06.2026 au fost discutate și alte aspecte ce țin de proiectul de lege cum ar fi: desemnarea unei autorități naționale în calitate de punct focal pentru facilitarea accesului autorităților și/sau instituțiilor publice la Registrul Pașapoartelor Digitale ale Produselor, potențiale mecanisme de suport pentru a ajuta întreprinderile mici și mijlocii să respecte cerințele în materie de proiectare ecologică, participarea în cadrul Grupului de experți instituit la nivelul UE.

Ca rezultat al analizei proiectului de lege autoritățile și instituțiile publice sus menționate, au prezentat propuneri și obiecții, care au fost analizate și luate în considerare, conform sintezei la proiectul de lege. Concluziile formulate ca rezultat al ședințelor de lucru au fost luate de asemenea în considerare la definitivarea proiectului de lege.

Proiectul de Lege urmează a fi expediat spre avizare către toate părțile interesate, cu publicarea acestuia inclusiv pe portalul guvernamental www.particip.gov.md.

7. Concluziile expertizelor

În scopul respectării art. 35, 36 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege urmează a fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție, expertizei de compatibilitate de către Centrul de Armonizare a Legislației și respectiv expertizei juridice de către Ministerul Justiției.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Odată cu adoptarea proiectului de lege urmează a fi abrogată legea nr. 151/2024 privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic, care a transpus Directiva 2009/125/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 21 octombrie 2009 de instituire a unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 285 din 31 octombrie 2009.
Totodată, urmează a fi ajustată Hotărârea de Guvern nr . 750/2016 pentru aprobarea regulamentelor privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic care a fost aprobată în temeiul art. 18 alin. (1) şi art.19 alin. (2) din Legea nr. 151/2014.
Este de menționat că art. 4 din proiectul de lege prevede că Guvernul urmează să aprobe acte normative pentru stabilirea unor cerințe în materie de proiectare ecologică pentru produsele durabile care cad sub incidența proiectului de lege, pe măsură ce acestea vor fi aprobate la nivelul UE.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea va fi asigurată printr-o colaborare interinstituțională dintre autoritățile de reglementare, autoritățile de supraveghere a pieței, organismul național de acreditare, organismele de evaluare a conformității, inclusiv printr-o comunicare corespunzătoare cu agenții economici și schimbul de experiență cu statele membre ale Uniunii Europene.
Totodată, este de menționat că implementarea legii va fi efectuată inclusiv în baza prevederilor Hotărârilor de Guvern care urmează a fi elaborate pentru fiecare produs/grupe de produse care cad sub incidența prezentei legi.

Secretar general al ministerului semnat electronic **Andrei GRIȚCO**

Digitally signed by Grițco Andrei
Date: 2026.06.12 13:37:14 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ